

Heléne Hugo

Lärares uppfattningar av hur undervisningen kan utformas för att utveckla elevers förmåga att föra skriftliga historiska resonemang.

Den historiska kunskap som eleverna ska utveckla under mellanstadiet är betydligt mer komplex i Lgr 11 än i Lpo 94 (Samuelsson, 2015), vilket innebär att de ska få en mer vetenskapligt präglad undervisning där de lär sig ett historiskt tänkande (Shemilt, 1983; VanSledright, 2011). Ett krav på undervisningen är att eleverna ska utveckla sin förmåga att resonera i historicämnet. Det är något som elever kan ha svårt för, framkom i fokusgruppsamtal med SO-lärare som undervisar på mellanstadiet. Speciellt svårt verkar vara att göra det skriftligt.

Studien tar sin utgångspunkt i det förändrade kravet på att kunna föra skriftliga historiska resonemang. Syftet är att bidra med kunskap om hur lärare som undervisar i historia på mellanstadiet uppfattar att undervisningen kan utformas så att den stöttar eleverna i att utveckla denna förmåga. Forskningsfrågorna som jag har ställt är:

- Vad uppfattar lärare att ett skriftligt historiskt resonemang innebär?
- Vilka aspekter ger lärarna uttryck för att undervisningen behöver innehålla för att utveckla elevernas förmåga att föra skriftliga historiska resonemang?

Empirin för detta konferensbidrag består av deltagande observation kombinerat med ljudupptagningar av sju planeringstillfällen och ett avslutande samtal, då två lärare som undervisar i historia i årskurs 5 och jag planerade undervisningen för området medeltiden. För att besvara forskningsfrågorna har en fenomenografisk (Marton & Booth, 1997) och en tematisk analys (Braun & Clarke, 2006; Creswell, 2012; Ryan & Bernard, 2003) gjorts.

Resultatet visar att lärarna uppfattar att resonera i historia innebär att kunna växla mellan detaljer och helheter, att aktivt kunna använda det ämnesspecifika språket, att kunna växla mellan olika perspektiv i tid och rum och att kunna urskilja kvalitéer i texter.

För att eleverna ska lära sig det här ger lärarna uttryck för att undervisningen behöver innehålla användande av källor, vara visuellt stödjande, kollaborativ, reflekterande och uppmärksamma textstruktur och språkliga mönster.

Resultatet visar att det finns en ambition hos lärarna att eleverna genom undervisningen ska utveckla sin förmåga att föra skriftliga historiska resonemang och därmed utveckla ett historiskt tänkande.

Referenser

Braun, V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology* 3(2), 77-101.

Creswell J.W. (2012). *Educational Research. Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research* (Fourth Edition). New Jersey: Pearson.

Marton, F. & Booth, S. (2000). *Om lärande*. Lund: Studentlitteratur.

Ryan G.W. & Bernard R.H. (2003). Techniques to Identify Themes. *Field Methods* 15(1), 85-109.

Samuelsson, J. (2015). Grundskollärares ämnesdidaktiska bedömningspraxis, Exemplet historia. *Pedagogisk Forskning i Sverige*, 20(1-2), 54-78.

Shemilt, D. (1983). The Devil's Locomotive. *History and Theory*, 22(4), 1-18.

VanSledright, B. A. (2011). *The Challenge of Rethinking History Education: On Practices, Theories, and Policy*. New York: Routledge.